

Trafikte alkol ve uyuşturucu
madde tespitinde sorunlar ve
özüm önerileri

Doç.Dr. Faruk Aşıcıoğlu
Adli Tıp Uzmanı &
Tıbbi Biyoloji Bilim Dr.
Adli Tıp Kurumu
5.İhtisas Kurulu Başkanı

Trafikte hangi durumlarda alkol düzeyinin tespiti önemlidir ?

- Karayolları Trafik Kanunu'nun ihlali, Madde:48,
- Türk Ceza Kanunu, Madde:179-3.

2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanunu (Kabul Tarihi:13.10.1983)

- **Madde 48:**Uyuşturucu veya keyif verici maddeleri almış olanlar ile alkollü içki almış olmaları nedeni ile güvenli sürme yeteneklerini kaybetmiş kişilerin karayollarında araç sürmeleri yasaktır.
- Değişik fıkra (08.01.2003): Alkolün kandaki miktarının tespiti amacı ile trafik zabıtasınca teknik cihazlar kullanılır. Tespit usulü yönetmelikle düzenlenir. Yönetmelikte belirtilen miktarın üzerinde alkollü olan sürücüler derhal araç kullanmaktan men edilir ve bu durum geriye yönelik beş yıl içerisinde bir kere olmuşsa 6 ay, ikinci kez olmuşsa 2 yıl, üçüncü kez ise 5 yıl süre ile ehliyetine el koyulur.

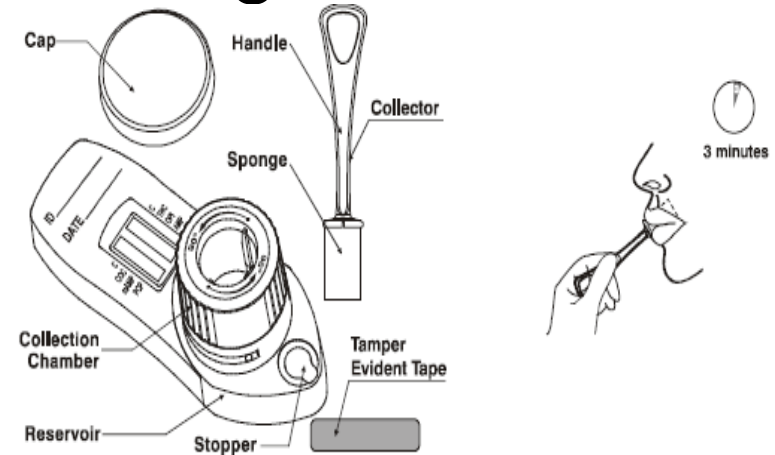

Karayolları Trafik Yönetmeliđi (Devam)

- Madde 97-a/1,2:** Madde alarak araç kullandığı tespit edilenler maddenin cins, miktar ve etki derecelerine bakılmaksızın araç kullanmaktan men edilirler,
- Madde aldığından şüphelenilen sürücülerin durumları **teknik cihaz** kullanılmak suretiyle tespit edilir,
- Teknik cihaz bulunmaması halinde bu sürücüler, tıbbi yönden incelenmek, kan veya idrar analizleri yapılmak veya alınarak **saklanmak** üzere olay anından itibaren en geç **24 saat** içerisinde sağlık kuruluşuna sevk edilir

Trafikte uyuşturucu tarama testi

- Mevcut mevzuat test yapılmasına uygundur,
- Sadece durumundan şüphelenilmesine rağmen alkol negatif çıkan vakalara uygulanmalıdır,
- Test panelleri ihtiyaç doğrultusunda seçilmelidir (üçlü, beşli panel vb.),
- Tarama testi sonucu pozitif olduğunda bir kez daha örnek alımına ihtiyaç duymayan test kitleri tercih edilmelidir.

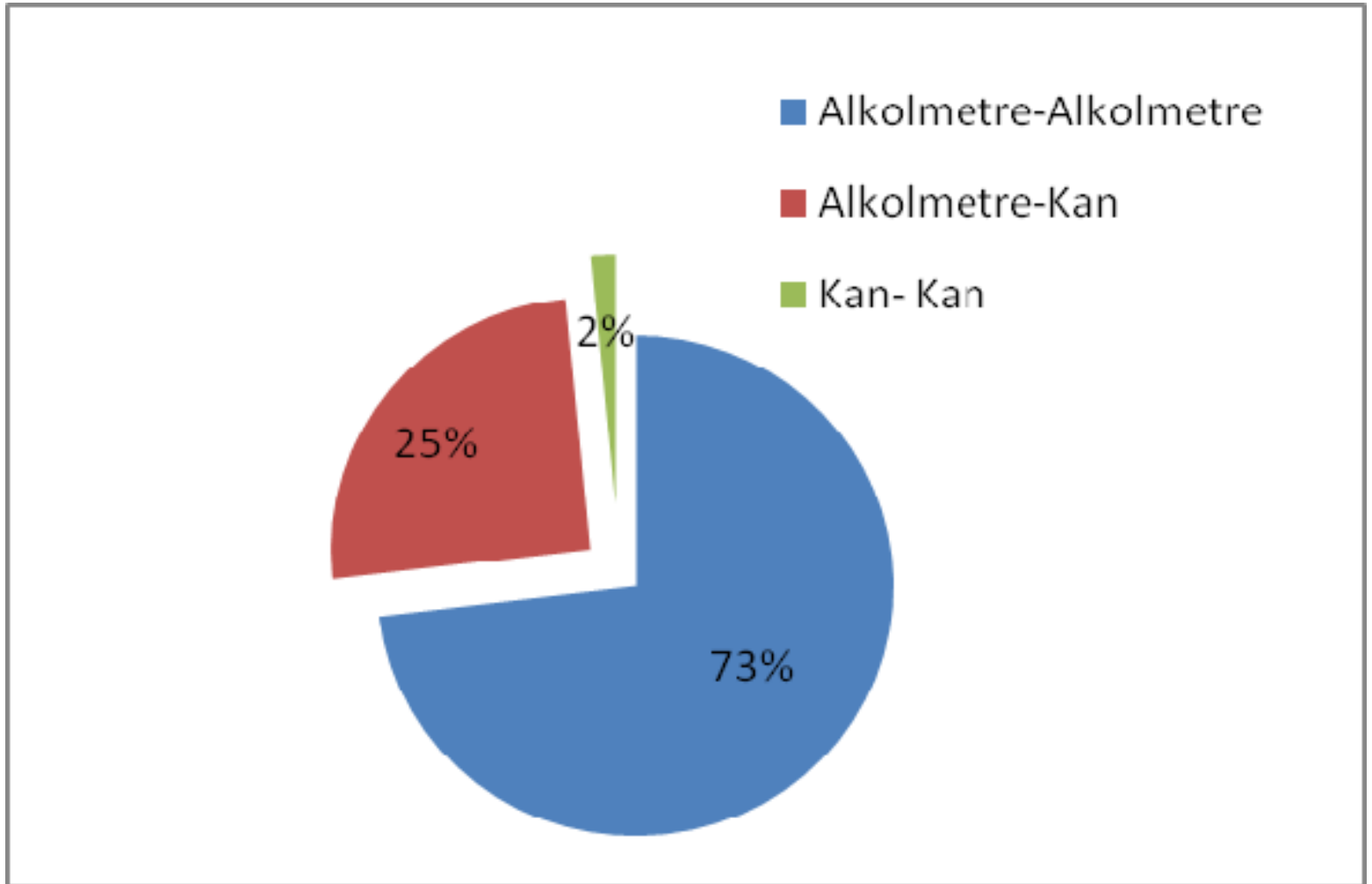

Karayolları Trafik Yönetmeliđi

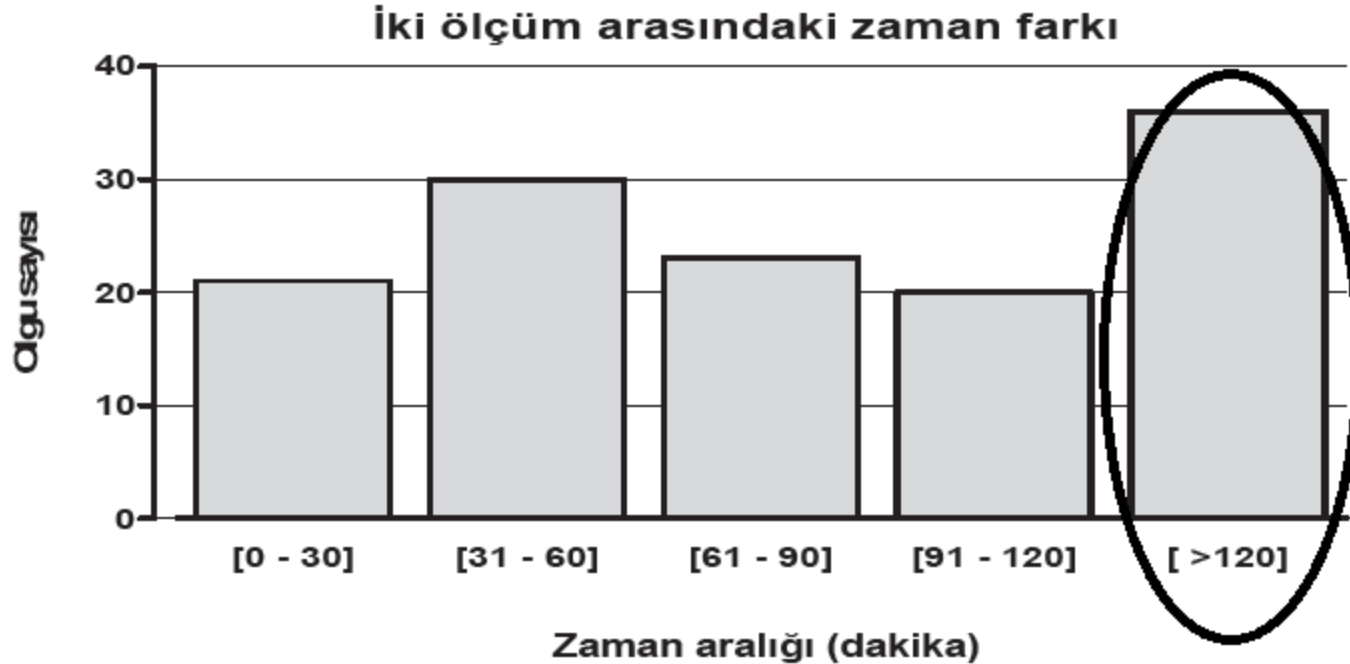
Değişiklik tarihi: 18.05.2007

- Madde 97-c: Sürücülerin durumları tarih, saat, cihaz seri numarası ve ölçüm sonucunu gösterir çıktı verebilen, kalibrasyonu yapılmış teknik cihaz kullanılmak sureti ile trafik zabıtası tarafından tespit edilir. Teknik cihaz ile alınan sonuca itiraz edilmesi veya cihaz ile ölçüme mukavemet gösterilmesi halinde Adli Tıp Kurumu veya Sağlık Bakanlığına bağlı birimlere en geç iki saat içerisinde sevk edilerek benzer özellikteki cihaz ile veya kan aldırarak sureti ile alkol tespiti yaptırılır

Mükerrer ölçüm yöntemi

İlk ölçüm ile ikinci ölçüm arasında geçen süre (itiraz halinde)

Alkol tespit yöntemi konusundaki sorunlar

- SORUN: Yönetmelik itiraz halinde kan alınmasını zorunlu görmüyor,
- ÇÖZÜM:
 - İki saati geçmeyecek şekilde kan alınır,
 - Bu pratikte mümkün değilse “Delil nitelikli cihaz ile ölçüm yapılır veya kan alınır” şeklinde değişiklik yapılmalı.

Alkolmetre sonucu artık sadece ehliyetin alıkonulması ile sonuçlanmıyor

Solunum havasından alkol tespit yöntemine olan güven artırılmalı

- SORUN: Alkol ölçüm sonuçları arasında çok sayıda uyumsuzluk bulunmaktadır,
- ÇÖZÜM:
 - Ölçüm yapan kurumların alkolmetre cihazlarının standardizasyonu,
 - Kalibrasyon işleminin gereği gibi yapılması,
 - Ölçüm kurallarına uyulması ve yöntem standardizasyonu.

Ölçüm yapan birimler

Alkol Ölçümü Yapılan Birim	Sayı	Oran%
Hastane	433	41,8
Polis	402	38,8
Adli Tıp	77	7,4
Polis/Hastane	85	8,2
Polis/ Adli Tıp	22	2,1
Hastane /Hastane	10	1,0
Hastane /Adli Tıp	5	0,5
Polis /Polis	1	0,1
Polis/Hastane /Adli Tıp	1	0,1
Toplam	1036	100

Test edilmiş, onaylanmış alkolmetre kullanımı

- Alkolmetre spesifikasyonları konusunda devlet otoritesinin vereceği uygunluk belgesi,
- Birçok ülkede bu konudaki yetkin devlet kurumu tanımlanmış (Örn, İsveçte ,Test Materyalleri Ulusal Laboratuvarı),
- Teknik şartnameler minimum bu spesifikasyonları karşılamalıdır.

Standarda uygun cihaz seçimi

- Ülke genelinde sadece bu standardı karşılayan cihazların kullanımına izin verilmelidir,
- Firmalar cihazlarını standarda uygun olduğunu belgeledikten sonra satışa sunabilmelidir,
- Standartları belirleyecek ve kontrolünü sağlayacak kurum hangisi olmalıdır?

Adli Amaçlı Alkolmetre Standardı

- Adli Tıp Kurumu,
- Emniyet Genel Müdürlüğü,
- Jandarma Genel Komutanlığı,
- Sağlık Bakanlığı
- Türk Standartlar Enstitüsü,
- Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Ölçüler ve Ayarlar Genel Müdürlüğü,
- Ulusal Metroloji Enstitüsü vb.

organizasyonların iş birliği ile adli amaçlı alkolmetre standardı hazırlanmalıdır.

Kalibrasyon konusundaki sorunlar

- Kalibrasyonun ihtiyacı cihazın cinsi, çalışma prensibi, ölçüm sıklığı, cihazın kullanıldığı ortam, cihazın son kalibrasyonundan itibaren pozitif ölçüm sayısı gibi birçok değişkene bağlı olarak değişir.
- Cihazların el kitapçığında yazan iki kalibrasyon arasındaki maksimum süreye uyulmalıdır.
- Kalibrasyonun **kim** tarafından ve **nasıl** yapılacağı hususu standart hale getirilmelidir (Bu işlem cihazın tamiri ya da gözden geçirilmesi değildir).

Ulusal Metroloji Enstitüsü (UME)

- International Organization of Legal Metrology
- Physikalisch Technische Bundesanstalt
- Canadian Standards Association
- Australian Standards Organisation
- NHTSA

Alkol sonucu keskinlik arz etmelidir

*Basit
matematik
hesap*

=

Ülke genelinde tek bir partisyon katsayısı kullanımı

- Blood Breath Ratio-Kan Solunum Oranı,
 - Geleneksel olarak kabul gören partisyon katsayısı:2100 (2407 \pm 231 SD),
 - Absorpsiyon döneminde 2300 oranı 2100'e göre daha doğru,
 - Ülkeler farklı partisyon katsayıları kullanmaktadır.
- 2000:** Avusturya, Almanya, Fransa, İspanya
- 2100:** İsveç, ABD, Kanada
- 2300:** İngiltere, İrlanda, Hollanda.

KESİN DELİL NİTELİKLİ ALKOLOMETRE CİHAZLARI

- Air Blank Test (Boş test)
- Cihaza üflenecek min. süre ve hava miktarı
- Nefes geçiş yolunun ısıtılması (yoğunlaşma)
- Soluk havasının ısı (34 C° su-etanol)
- RFI (EMI) detektörü
- Yanlış pozitiflik engelleyici önlemler (IR/EC)
- Barometrik basınç ölçer
- Doğrulama testi(ölçüm öncesi standart su etanol ile kalibrasyon)
- İki bağımsız ölçüm yapılması
- Eğitim Dedektörü

Kazanın münhasıran alkolden kaynaklanıp kaynaklanmadığı

Sorun: Yargıtay nöroloji uzmanı, hukukçu ve trafik konularında uzman bilirkişi istiyor,

Çözüm:

-Sigorta poliçesi genel şartlarına sürücünün belli bir alkol düzeyi üzerinde olması halinde sigorta ettirenden rücu en tahsil edileceği maddesinin eklenmesi,

-Yargıtay'ın en azından belli bir alkol düzeyini aşan sürücüyü bizatihi kazadan sorumlu tutmasıdır (200 mg/dl düzeyi ve üzeri).

Soyut Tehlike Suçu

- Suçun soyut tehlike suçu olduğunu, alkol tesiri ile güvenli araç kullanamayacak halde olan sürücünün trafikte seyretmesinin “sırf hareket suçu” olan bu suçun oluşumuna kafi geleceğini,
- Yargıtay 2. Dairesi son kararlarında şüphe olmaksızın rutin kontrol sırasında durdurulan sürücülerin beraat kararlarını bozmuştur.

Sürücünün güvenli araç kullanamayacağıının tespitinde yaşanan sorunlar

Yargıtay ilgili Dairesi bu vakalarda;

- Olay tespit tutanağını düzenleyen görevlilerden sürücünün dışa yansıyan davranışlarının sorulmasını,
- Alkol testini gerçekleştiren görevlilerden sürücünün hal ve hareketlerinin sorulmasını,
- Adli Bilirkişiden sürücüde saptanan alkol düzeyinin bilimsel verilere göre güvenli sürüş kabiliyetini ortadan kaldıracak düzeyde olup olmadığının sorulmasını istemektedir.

Güvenli sürüşün kaybolduğu tıbben kesin olarak söylenebilir mi?

- Ceza Hukuku şüpheden sanık yararlanır temel ilkesi ile kesin sınırlar aramaktadır,
- Tıp Bilimi ise hastalık yok, hasta vardır temel prensibinden hareketle kesin değerler vermekten kaçınmaktadır,
- Kesin değerler mutlaka talep edilir ise ihtiyatlı davranılarak daha yüksek düzeyler kabul edilmelidir.

ATK 5.İhtisas Kurulu'nun kabul ettiği sınırlar nelerdir?

- 0- 30 mg/dl: Aksi tıbbi verilerle ispatlanmadığı takdirde güvenli sürüşün bozulmadığının kabul edildiği düzey,
- 31-100 mg/dl: Alkolün etkilerine yönelik detaylı tıbbi muayene verilerine ihtiyaç duyulan düzey,
- 101-200 mg/dl: Aksi tıbbi verilerle ispatlanmadığı takdirde güvenli sürüşün bozulduğunun kabul edildiği düzey,
- 201 mg/dl ve üzeri: Güvenli sürüşün bireysel farklılıkları elimine edecek kadar kesin olarak bozulduğu düzey.

Alkollü bireyin muayenesi

- Trafikte güvenli sürüş yeteneğinin (TGSY) kaybolup kaybolmadığının tespiti açısından çok önemlidir,
- Özellikle alkol düzeyi 31-100 mg/dl arasında olduğunda bu tespit daha fazla önem arz etmektedir.
- 101 mg/dl alkol düzeyinin üzerindeki değerlerde sürücünün TGSY kaybetmediği ancak detaylı muayene ile ispatlanabilir.
- 30 mg/dl'nin altındaki değerlerde ise detaylı muayene TGSY kaybına işaret edebilir.

Alkol düzeyleri

Ölçüm Aralığı	Sayı	Oran%
0-30	60	5,8
31-50	60	5,8
51-100	259	25,0
101-200	404	39,0
201 üstü	253	24,4
Toplam	1036	100

Tıbbi muayene konusundaki sorunlar

- Adli tıbbi muayene darp cebir muayenesi olarak algılanmaktadır,
- Yerel çözümler üretilmektedir,
 - Görevliler faaliyet bölgelerinde kendi formlarını oluşturmaktadır,
 - Güvenlik güçleri tıbbi muayeneyi andıran formlar doldurmaktadırlar,
- Sağlık Bakanlığı ile irtibata geçilerek hekimlere yurt genelini kapsayacak şekilde “Alkol ve madde etkisi altında olduğu iddia edilen sürücünün muayene usulü ” konusunda eğitimcilerin eğitimi verilmelidir.

Tıbbi muayene konusundaki sorunlar (devam)

- Yüksek Öğrenim Kurumu ile irtibata geçilerek Tıp Fakültelerinin son sınıf öğrenci müfredatına bu eğitimin koyulması uzun vadede yararlı olacaktır,
- Alkollü olduğu iddia edilen sürücü standart muayene formlarının oluşturulması, yurt sathında dağıtımının ve yaygın kullanımının sağlanması (Adalet, İç İşleri ve Sağlık Bakanlığı tarafından tüm Adliyelere, Emniyet ve Sağlık Bakanlığı birimlerine tamim sureti ile duyurulması) yararlı olacaktır.

GENEL ADLİ MUAYENE FORMU

FORM 1

Rapor no :

7945 / 161

Raporun tanzim tarihi ve saati :

06.03.2007 16:00

CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞINA

EMNİYET AMİRLİĞİ'NE / MÜDÜRLÜĞÜNE

JANDARMA KOMUTANLIĞINA

Gönderen Makam :

Resmi yazı tarihi :

İlaç

Resmi yazı No :

Emniyet

Muayeneye getiren güvenlik görevlisinin

Yaka/sicil no :

Adı soyadı :

Muayene edilenin tıbbi kimliği (Geçerli kimlik belgesi olmayanlar için doldurulacaktır.)

Muayene edilenin

Adı/Soyadı :

Babasının Adı :

Doğum Yeri/tarihi :

 Kadın Erkek

Mesleği

Solkolü mühürlü Evet Hayır

Olayın tarihi :

Olayın saati :

Olayın Öyküsü (Olayın oluş şekli ile ilgili iddialar muayene edilenin kendi ifadesi ile yazılacaktır.)

Trabzon
Karas

Muayene edilenin şikayeti (Olay sonrası oluşan bedeni ve ruhi şikayetler muayene edilenin kendi ifadesi ile yazılacaktır.)

Özgeçmişi :

Soygeçmişi :

Muayene tarihi :

Muayene saati :

Muayenebulguları (Lezyon bulunan bölgeyi işaretleyip, bu lezyonları diyagramda gösteriniz ve özelliklerini tanımlayınız.)

Baş-boyun Göğüs Batın Sırt Üst ekstremité Alt ekstremité Genital

!!!

Trabzon
Karas

Dr. H. ...
Emniyet

*Sistem muayeneleri (Tesbit edilen bulgu ile ilgili sistemi işaretleyiniz ve açıklayınız.)

Merkezi sinir Sistemi Kalp Damar Sistemi Solunum Sistemi Sindirim Sistemi Ürogenital Sistemi Kas İskelet Sistemi Duyu

*Psikiyatrik muayene (Aşağıdaki semptomlardan birini veya birkaçını tespit ettiğinizde psikiyatri konsültasyonu isteyiniz veya görüşünüzü belirtiniz.)

Anksiyete (Korku, panik, huzursuzluk vb.) Depresyon (Üzüntü, karamsarlık, beless ve uyku bozukluğu vb.) Psikotik belirtiler (Halüsinasyon, hezeyan vb.) Bilinç bozukluğu (Konfüzyon vb.)

*Konsültasyon (Konsültasyona gerek yoksa muayene eden tabibin görüşü):

Konsültasyon Tabip : Dr. _____ İmza _____
Diploma No : _____ Mühür : _____

Tetkikler (Aşağıdaki gösterilenlerden istediğiniz tetkikleri işaretleyiniz ve sonuçlarını yazınız.)

Laboratuvar Direkt grafi Bilgisayarlı Tomografi Ultrasonografi Sintigrafi Biyopsi Diğer

SONUÇ

Alkol = 110 promil
Denge ve norolojik muayene normal olarak değerlendirildi. Konuşma düzeyi normal. Normal fizik muayene, alarım değerlendirildi.

Dr. Habib Telli İmza _____
Diploma No : _____ Mühür : _____

Raporu teslim alanın adı/soyadı : _____ Yaka/sicil no : _____
Bağlı olduğu kurum : İlçe Emniyet Tarih : 06.3.2007 Saat : _____

*Olüsa, iddiaya, talebe veya muayene bulgularına göre gerekli görülenler yapılacaktır.

Tıbbi muayenede önemli olan hususlar

- Alkole bağlı serebellar bulguların tespiti,
 - Konuşma bozukluğu,
 - Denge (tek ayak testi, yürüme, dönme),
 - Parmak burun testi,
 - Hesaplama güçlüğü,
 - Romberg testi,
 - Disdiadokinezi,
- Nistagmus, diplopi aranması,

Türkiye Alkol ve Uyuşturucu Kurumu (TAUK)

- Alkol ve uyuşturucuya bağlı problemlerle uğraşacak, bu konuda araştırmalar yapacak, istatistik verileri elde edip bunlardan sonuçlar çıkaracak, özellikle bağımlılık konusu olmak üzere ülkemizdeki alkole bağlı diğer tüm sorunlarda politikalar üretecek merkezi bir koordinasyon merkezine ihtiyaç bulunmaktadır.

TRAFİKTE GÜVENLİ SÜRÜŞ AÇISINDAN **ALKOL**

Alkolün Adli Tıbbi Değerlendirilmesi

TRAFİKTE GÜVENLİ SÜRÜŞ AÇISINDAN
ALKOL
Alkolün Adli Tıbbi Değerlendirilmesi

Doç. Dr. Faruk AŞICIOĞLU, PhD

Doç. Dr. Faruk AŞICIOĞLU, PhD

*Beyin hücrelerin
HAYIR diyor!!!!*

*Karaciğer
hücrelerin
HAYIR diyor*

*Ben de
HAYIR
diyorum!!!*

HAYIR

Sabır ve Dikkatiniz için
Teşekkürler

fasicioglu@hotmail.com